

Tractatus Quintus.

Caepitheos. herba camepitheos viridis applicata sanat vlcera
Pomphili magis putrida. **Et dixit i cap. de pōphili** q̄ filo
tus fuerit cū medicia valde p̄cipua oīz q̄nate sunt
siccare sine molestia: vñ ad cācrofa vlcera siue vul/
nera idonea vere nō ad oīa alia mali mor̄. **Quid**
āt sit pōphili dictū ē supra ca. de apatibus z vlceri/
bus virge. **Unguetuz** ēt ex fricatura plūbi dictū
supra cap. de cancro s̄z Sal. est mirabile i oibus vlce/
ribus mali moris. **Nos** āt i vlcerib^o corrosiuoz z
Unguentum. mēbroz debiliū vtimur hoc vnguetō. **R.** corticuz
pini minoris ptes. ij. thuris partes. j. fiat cū cera vs
guētuz aut solus puluis iponaf. **Adedicamē** n̄z
Emplastruz. euelens vlcera mala fraudulēta: tollaf lolium radix
nostrum. raffani z sal cōtundēdo adinuicē z applicēt. **Ad**
idē āt fiat emplm ex capilloue. z capraria. **Ad** eā
dē ēt teranf radices vitis albe cū sale z supponanf.
Ad eandē putrida z corrosiua optima sunt folia
indici siluestris pprie p̄tusa z applicata. **Ad** idēz
R. cūsus arbozee z dragōtee aut folia vtriusq; z cō
tundantur diligenter adinuicem cū melle z appli/
centur. valet etiam hoc fistulis. **Ad** idē. **R.** folio
rum eu patorij partē. j. assungie porcine veteris paz
minus teranf adinuicem z apponantur.

Sermo q̄rtus ē. De venenis z p̄tinet tres trac.
Tractatus primus quarti sermonis. De p̄nissio
ne a venenis fienda z cōtinet vnum capitulu.

Quam igit̄ fm Sal. quecūq; corruptiua
nature nostre v̄lis natura dotane
rit saiori orribili cū nostro gusti offerātur.
Ita q̄ ista nō sumimus vel difficulter trāsglutim^o
neq; nisi sub velamine alicui^o cibi delectabilis nob̄
possit afferri sumoope est cauendū ne cibos dulces
supflue aut acetosos aut fortes neq; quosq; alios in
saporib^o excedētes sumatis ne in talibus lateat quid

veneni. Quid si sapor ineptus cibo appareat statim desistat ab illo his que semper ante nos volo uti quibus uel proprietates veneno cuiuslibet obuiandi. **¶** Et lau-
 dauerunt quidam antiqui in hoc casu et semper ante cibum in mensis suis utebantur eis radices vsuales ut rasanus: nuces: lupinus: citrum et apium: hec. n. oia ante cibum sumpta venenis obstant futuris aut assumptis. **¶** Et dicit Aui. quoniam permittit et bibis calametum cum vino expellit oia venena mortalia. **¶** Et dixit Albertus ponatur lapis agle in cibo et si erit ibi venenum comedere volens non poterit. **¶** Et recordati sunt omnes medici et Ari. cum eis in hac tyriaca que videtur impossibile est a quo cuiusque veneno mortem icurrere: sed in proportione videatur diuersificari. Nos autem posteriores medici illam experientiam qualitercumque putile et secundum Ras. siniaz inuenimus. **¶** Recipe nucem a duabus corticibus excoctatam parte. j. salis et soliorum ruthe an. sexta parte. j. ficum albarum quantum ad partem etorum commixtionem. sufficit. n. g. simul terantur et fiat globus ex quo timens venenum utatur secundum Aui. et postea hac commixtionem non curat. sciunt. n. g. satis masticatione in ore et in stomacho commiscetur. **¶** Et dixit Aui. Recipe ruthe sicce partes. xx. nucem partes. ij. salis et ficum siccatum an. partes. v. Et scripsit Ras. hanc tyriacam que si quis venenum sumperit non cessat vomere donec venenum egrediatur totum vomitu: et postea dando de ipsa continue donec totum venenum vomitu egrediatur. **¶** Si vero venenum non sumpserit: sed alia imutatio supuenerit sibi qua quis illud opinetur esse venenum: non imutabit tyriacam et potest sumi de ipsa ante cibum et obstat veneno futuro et post cibum et autem et in tempore apitionis alicuius prauis accidentis. **¶** Recipe terre figi. baccarum lauri an. partes equales terram et liniantur cum butyro vacino et perficiatur cum melle et vsui medicamentum referuet Sal. ipsam quidem multum laudauit et dicit ego expertus sui ipsam nostram in cantaridibus et lepore marino. **¶** Vinum sup-

Que venenis
sunt resistens

Calamentum.

Lapis aagle
et vero expertus.

De cantela.
operuanda.

his documentū do vobis vt vina nostra oia tuta & caute custodiantur ne aliquod venenosum animal cadat in eis: quasi enim oia animalia venenosa libenter trahunt ad vinuz & diligunt illud ne siquid finisri cōtigerit q̄ deus auertat ppter casum alicuius aialis venenosi in vase inuste possit alicui iputari. Et silt in cibis illos vitare qui ad nostraz veneni facillime conuertuntur sicut sunt pisces infrigidati & affature suffocate maxie q̄ in vasis ereis sunt pseruate & lac malū & mel nigrū & fungi mali qui ex malis locis sunt colecti & maxime iuxta oliuā & similia.

¶ Trac. secundus quarti sermonis. De curatōe venenoz assumptoz & cōtinet duo capitula.

¶ Capitulu primū. De cura vniuersali cuiuslibz veneni assumpti per os.

Dico q̄ venena q̄ nram corrumpunt subam alia q̄dem extra sumunt: alia q̄de extra veniūt sicut morsus & puncture & exp̄mis q̄ icidēdo & corrodēdo nraz subaz iterficiūt vt arsenicū realgar & similia q̄dā vero resoluēdo spiritus corpis nostri vt oua alarbe & alia q̄ iuste tacent: q̄dā spiritus p̄gelādo sicut sunt oia stupefactiua. Et dico q̄ illud q̄ solo occurso iterficiit nullā mutatōez siue opationē manifestaz recipiēs a calore nri corpis simplr appellat venenū. Ad cuius q̄ vero ad tēpus imutat vt manifesta aliqua operatio caloris nostri in eis appareat, nō venenū absolute: s; venenose medicine dicunt. **¶** Et dixerūt anti qui & in hoc oēs cōcordāt q̄ i oi veneno cuiuslibz & cuiuscūq; generis sit: accidētib⁹ ipsius pceptis vomitus p̄nocef. hic. n. est casus cōis in oib⁹. Est vtilis vomit⁹ factus ex decoctōe aneti in quo sal & baurach & mel admiscent. **¶** Dixerūt at̄ ex medicis q̄ semen rasanī cōfert sicut tyriaca sumptum in potu. **¶** Et et̄ dixerūt q̄ aleū ē tyriaca datū post venena.

Semē rassa/
ni.
Alcum.

¶ Et de musco dixerūt illud idē. **¶** Et dicunt q̄
 mirū si rana coquat in oleo z sale z comedat : p̄fert
 in oi veneno z pp̄ae qd̄ est ex vermib⁹. **¶** Et dixit
 Serap. qui dederit ex limatura smeralgi pondus
 viij. granoz ordeī illi qui sumpsit venenū ante q̄ ei
 fecerit imp̄ssionē liberat euz a morte z nō cadēt ea/
 pilli eius nec excoziabit. **¶** Et dixit kirand⁹ q̄ san/
 guis capre siluestris calefact⁹ in igne z comest⁹ effi/
 caciter sanat eos qui venenolas medicinas sumple
 rūt. **¶** Et dixit vngule boune elixe z cū sinapi co/
 cte resistūt oi veneno vt aliqd̄ aliud. **¶** Et dixit ēt
 q̄ san anatis paludestris calidus aut siccus cū vino
 bibit⁹ saluat bibētez ab oi veneno. **¶** Et dixit ēt q̄
 sanguis fasiliani est antidotū cōtra venenū oē. **¶** Et
 dixit ius terlie bibitū iuuat eos qui potus nociuos
 habuerūt. **¶** Et dixit Ras. q̄ sanguis cerui cū vio
 bibit⁹ v3 cōtra venenatos. **¶** Et Aui. dixit q̄ gra
 nis iuniperi nō est par. **¶** Et ēt dixit acetū caliduz
 bibitū post assumptōez medicinaz mortiferaz con
 fert. **¶** Qd̄ aut̄ resistit resistētia forti ē terra figil. p̄
 assumpta i potu cū vino. qz statim facit venenū vo
 mere post assumptiōem. **¶** Et Bal. dixit q̄ etiā data
 post venenū facit idē. **¶** Et dixerūt q̄ gētiana ap̄
 propetare p̄fert oib⁹ venenis. **¶** Et itez grana lau
 ri sunt tyriaca oibus venenis bibit⁹. **¶** Et oia ce
 rebella comesta oibus venenis p̄ferunt. **¶** Et dixē
 runt q̄ semē ruthe bibitū p̄fert venenis bibit⁹ z pū
 cturis ēt venenosis: bibatur aut̄ cū vino: z sit semē
 ei⁹ aut ius ruthe. **¶** Et dixerūt q̄ decoctio gladiū
 cū cortice arboris sui data i potu cū lacte vacino cō
 fert ad toxicū. **¶** Et ad eadē galbanū cū vino z aq̄
 sumptū est tyriaca **¶** Et dixerūt de medicis morti
 feris bibit⁹ q̄ betonica cū vino bibita saluberrime
 curat: z si p̄bibat a veneno p̄seruat. **¶** Et dicunt ēt
 q̄ pix humida eidē p̄fert cum bibif. **¶** Et dixerūt

Muscus.

Rana:

Smeralgd⁹.

Sā. capre sil/
uestris.Angula bo/
uina.San. quat so.
San. fasiliani.

San. cerul.

Juniperus.
Acetum.

Terra figilla

Gentiana.

Grana lauri

Cerebella.

Semē ruthe

Blandes.

Galbanum.

Betonica.

Pix humida

Tractatus Secundus.

Coagula le-
poris.
Urina hois.
Semen abro-
tani.

¶ Coagulum leporis est beçar .i. liberans a morte.
¶ Et vrina hois resistit eis. **¶** Et dicunt qd semen abrotani cū vino bibitū vsq; ad .3. j. cū solijs suis est medicamen bonū: z pprie si bibat cum nuce z bolo ar. plm piritis z cōmixtis secum. **¶** Et scimus vtilitates pfectionum cōium sicut tyriace metridati z aliaz: sed hoc opus nō est de cōibus compilatū: sed de precipuis z secretis.

¶ Caplm. 2. De cura venenoz particularium quādo sunt nota.

Requēter accidit vt sciamus venenū assumptū: z tūc possumus remediari cū pprijs: qm̄ efficacior est eoz operatio q̄ cōiuz: z nos et ppter breuitatē oia in vno ponemus capl. **¶** Dico ergo

Ad napellūz

¶ ad napellū: muscus est tyriaca ppala z pfectio dya musci plus oī pfectione sibi resistit z post ipsam me

Ad mel acre

¶ tridatus plus p̄fert q̄ tyriaca. **¶** Cōtra mel acre be

Ad cātariādes

¶ zaar est vomitus cū aqua mellis z comestio pisciuz salitoz. **¶** Et cōtra cantarides decoctio seīs lini est

Ad leporēz
marinum.

¶ beçar. **¶** Et hirandus dixit qd san. galli bibitus sanat leporē marinū. **¶** Et ptra opiū: acetū calidum

Ad opium.

¶ potatū facit pprie. **¶** Et nos sanauimus cum ipso sacerdotēz cui apothecarius pditorie motus dede-

Ad eleborū.

¶ rat. xv. pillulas ex opio factas euz pcepimus sibi qd daret cocias. **¶** Cōtra eleboz: castoreū est tyriaca.

Ad castoreū,
malum.

¶ Et contra castoreū malū beçar est acerositas ci-

Ad euforbii

¶ tri acetū vini z lac asine. **¶** Cōtra euforbii coagu-

Ad coriadrū

¶ lū edi est beçar. **¶** Cōtra coriadrū oleū de lilio bi-

Ad insquamū

¶ bitū est tyriaca. **¶** Cōtra insquamū cortex arboris mori est tyriaca. Et ego exptus sum cepe assuz sana-

Ad radicēz
hermodacul-
lorum.

¶ re mirablī. **¶** Contra radicē hermodaculoz sum-

Ad fungos,

¶ ptam cōferunt oia que cōferunt ad fungos sed proprium remediū z propria eius tyriaca est lac boui-

¶ nū. **¶** Contra fungos baurach adustū vel nō adu-

¶ stum cū aceto vel aq̄ bibitus sanat idē z spuma eius

z similiter oleū de lilio est tyriaca. ¶ Et steruus gal
linaz bibitū cū aceto vel aqua iuuat forti iuuamen/
to. Et Gal. dixit q̄ detur cuz aceto melle aqua z vi
no z euomit humorē crudū z euadit oino. Et nos
experti sumus. Et kirādus dixit q̄ steruus galli cuz
bono vino suffocatioes mirabilr sanat. ¶ Cōtra pi
sces frigidos oīa q̄ dicta sunt de fungis malis z post
vomitū factū vinū forte cuz pipere detur z nos ex/
perti sumus. ¶ Cōtra affaturas suffocatas post vo
mitū est vinū odorifex cū succo citonioz. Curet vo
mitus z fluxus eoz curationib⁹ dictis in primo ser/
mone. ¶ Canonis aut̄ supradicti mamētote: vt scz
pcedat vomit⁹ oēs curattonē veneni si possibile est.

Ad pisces fri
gidos.

Ad affaturas
suffocatas.

¶ Tractatus tertius quarti sermonis. De punctu/
ris z moribus z cōtinet septem capla.

¶ Cap. primū vniuersale. De cura cuiuslibet pun/
cture z preseruacione ab ea.

Orcem⁹ sicut fecim⁹ q̄cūq; primo vlr
pferūt pūcturis z moribus
venenosīs et puidēt nos ab eis. Sz primo
dico q̄ q̄cūq; vult sibi puidere vt innocuus a nocu
mentis aialiu⁹ venenosoz inūgat corpus sicut me/
dula ceruina. ¶ Et dixit Dy. figs infecerit manus
suas semie raffani recētis q̄n est bñ matuz inocuus
z impune spētes tractabit. ¶ Et kirādus dixit q̄
figs p̄gustauerit aleū z biberit sanguinē calm cū vi/
no als eo reptile nō timebit. ¶ Et dixit etiā q̄ cor
pulli vulturis i pelle portatū figat oēs seras. ¶ Et
idē dixit de rostro magni vulturis cū lingua portatū.
¶ Mūc aut̄ ad curā moruū aialiu⁹ q̄ dñr s̄mes
vel alioz nō p̄uisoz p̄eadduco vnū cōem canonez
q̄ oēs pūcture venenose an̄ oīa auxilio prio cū ace/
to debēt liniri. ¶ Ad oēs ergo morsus z pūcturas
venenosas bibat agarici pōdus. ʒ. iij. cū vino. ¶ Et

Cauteha.

Aleum.

Cor pulli vul
turis.

Rostū z lin
gua vulturis
magnī.

Can.

Agaricus

- Sentiana.** dixerūt et q̄ gētiana p̄fert approprietate bibat autē vsq; ad .3. ij. cū vino et nō solū pūcturis p̄miū p̄fert.
- Zedoaria.** Immo et morsui lupi. **Zedoaria** dixerunt bibita et approprietate p̄ferre: et s̄lfr h̄urūbet qd̄ qd̄a dicūt esse idē q̄ zedoaria lz Aui. nō assentiat hoc. **Galli euiscerati** et pulli eoz suppositi innouati p̄ferunt.
- Folia oliue.** **Ad**dit tñ hic kirādus q̄ folia oliue recētia trita cū oleo supponat vulneri. **Et** et dixit kirādus q̄ sim^o galli cū aceto cataplasmat^o a feris rabidis morsus et vlcera sanat. **Caro mustelle** loco est remediū ois fere: et precipue v̄eter eius. **Et Ras.** dixit q̄ caro mustelle desiccata si potet cū ruta v3 p̄tra morsuz aialiu p̄miuz et reptiliū. **Et** dixit q̄ locuste sicce nō cocte nec false qñ cū vino bibunt p̄tra morsuz iuuant vermiū plm et p̄cipue locuste q̄ nō h̄nt alas. **Et** dixit sputū hois v3 p̄tra morsuz ois reptiliū venenoz et arance et silium. **Uibus** et p̄fert p̄x h̄ūda emplata cū sale. **Decoctionis** etiā organi bibita p̄fert. **Et** s̄lfr pulegiū cū vino bibitū. **Terra** et sigillata siue p̄assumpta cū vino: siue post bibita p̄fert. **Mux** et trita cū cepe et sale supposita p̄fert. **Si** et calamētū terat et supponat efficit operationē cauterij et oibus p̄fert. **Et** idē dicit de decoctione feniculi. **Oppoponacū** cū aristolo. bibitum est tyriaca. **Decoctionis** etiā maioris polij bibita cōfert. **Rustici** autē si bibant stercus capraz cū aceto p̄fert eis. **Sessio** etiā in aqua marina oibus cōfert. **Liliuz** et succus eius et semina bibita cōferunt oibus pūcturis. **Aur.** vnus etiā radicis vitis albe bibitus cōfert. **Aleum** autē cū vino bibitū p̄fert puncture cuiuslibet vermīs et serpentis. **Ad** morsus autē cuiuslibet aialis marini venenosi confert sulfur superpuluerizatū loco aut mixtum cū sputo hominis vel vrina vel visco vel oleo veteri vel melle vel terbentina.
- Senticulus.**
- Oppopona.**
- Aristologia.**
- Polium.**
- Stere^o caprarum.**
- Lilium.**
- Radix vitis albe.**
- Aleum.**
- Sulfur.**

Cap. 2. De morſu canis rabidi.

Solliciti voluerūt esse antiq̄ in morſu canis rabidi magis q̄ in cura alterius morſus z cauſas puto occultationē veneni: occultat. n. frequēter ad annū ſicut in h̄ntibus cōplones humidiffimas qui buſdā vero poſt ebdomadā aut q̄ttuor dies aut mē ſez vel ſex mēſes vel ſic. **¶** Signū aut̄ in eis eſt q̄ a cane rabido ſint morſi z venenū. in corp⁹ imp̄ſerit q̄n timent aquā quare magno ſtudio laborauerunt ad multitudinē auxilioꝝ acgrendoꝝ. **¶** Sed voſ lo mi dñe vos nō latere cognitionē morſi a cane rabido ab eo q̄ ab alio cane eſt morſus vt nō cōtingat hunc q̄dem negligere a cura rabidi canis: hunc nō ſtatim laborare in vanū. **¶** Et ex ſignis manifeſtis valde eſt vt ſciaſ cōditio canis q̄ momordit vtrū ſit rabidus vel nō. Sumat etiā nux bona z teraſ bene z ponat ſuper morſus canis z dimittat aliq̄bus horis poſtea p̄yce eā gallo vel galline z ſi nō comedūt fac eos eſurire donec comedant. Si ergo canis erit rabidus gallus vel gallina moriet̄ in ſequēti die ad plus. z ſi nō fuerit rabidus vivent. Inſra ergo tres dies optime poterunt curari: ſed poſt tres dies difficile q̄ iā venenū eſt per totū ſed ſi nō timent aquā optime curant̄ cū his q̄ dicent. Si vero fugiunt illā nō ſanant̄ ſed fugientes ab ea ſiti moriunt̄. **¶** Quomune aut̄ ſit in hac cura vt vulnus ſemp teneat̄ apertū z ſemp attractiuū ſup vulnus teneant̄. Ex his ergo trāſeo ad laudata per medicos. **¶** Dixerūt ergo q̄ marubiū cū ſale tritū z emplatū loco p̄fert valde. **¶** Et q̄ aſſa ſuperpoſita ſuper vlcere valde cōfert. **¶** Et dixerūt ſumat̄ oppoſonacis z picis añ. z ſupponant̄ z eſt iuuamētū valde. **¶** Et menta ſuppoſita approprietate p̄fert. **¶** Et comestio ē granorū pinee z p̄cipue cū ſicub⁹ z dactilis z maxie granorū pinee maiorū mltū p̄fert. **¶** Et ſi terit̄ radix ſeniculi z

Pronoſtica

Can. cōto,

Marubium

Aſſa.

Oppoſonacum.

Bentha.

Grana pinee

ma.

Radix ſeniculi

cult.

Capilli hois superponit multū p̄fert. ¶ Silt̄ ēt capilli hois cuz
 aceto emplati multū p̄ferūt in quo in oib^o cōcordat
Urina hois, Rab. ⁊ dixit q̄ vrina hois iposita statim p̄stat reme
 diū. Aleū quoq; cū vino bibitū. ¶ **Triticū ēt tritū**
Aleum, ⁊ suppositū p̄fert. ¶ Et silt̄ ficus imature supposi
Triticum, te aut folia eaz recētia p̄ferūt ⁊ silt̄ vitia supempla/
Ficus ta p̄ferūt. ¶ Et dixit Amech al' Aui. q̄ ex sola nigel
Rigella. la emplata iā sanati sunt multi. ¶ Et dixit Gal. q̄
Tetra sigilla terra sigil. cū vino limphato bibita ⁊ in vulnere su/
 pposita p̄fert iponaf aut cū aceto acerimo. ¶ Et di
Scutiana, xit Serap. gētiana bibita ēt supposita loco p̄fert. Et
 subdit ego nō vidi medicinā meliorē in morib^o ca/
 nis rabidi q̄n datur de ea. 3. j. q̄libz die trita ⁊ cribel/
 lata cū. 3. j. myrre ⁊. 3. ij. pulueris cācroz fluuiatum
 adustoz ⁊ hoc i prin. anteq; timeat aquā. Et silt̄ di/
 xit in ca. de cācris. Itz. gētiane ptes. v. olibani pte. j.
 cineris cācroz adustoz q̄stū oia terāf ⁊ fiat puluis.
 ¶ Et Gal. dixit in suis secretis. Itz. cineris cācroz
 adustoz fluuiatū ptes. ix. gētiane ptes. v. thur^o par
 tē. j. fiat puluis ⁊ sit dosis coclear. j. magnū cū aq̄ fri
 gida a prin. egritudis si hī infirm^o si vero postrem^o
 habeat Dof. sint coclearia duo cū aq̄ etiā frida vsq;
 ad q̄ttuor dies. ¶ Et dicit Gal. semp supponaf hoc
 emplz in loco vlceris. Itz. aceti. 3. xx. oppoponacis.
 3. ij. picis li. j. est. n. mirabile ⁊ nullus mortu^o est qui
 hoc regle vsus est i mō aut adurēdi cācri sicut sunt
 locus: sumanf cācri fluuiales sole exñte in leone in
 estate ⁊ luna iā hñte noctes. 18. Et dixit Rab. luna
 exñte i ariete neq; sumanf marini: q̄ nō sunt vtilēs ⁊
 ponanf vsui i olla ex ere rubeo facta ⁊ adurāf in ea
 donec fiāt cinis ⁊ terāf leuiter ⁊ Gal. can. hoz inq/
 res in. 12. li. dixit hos smones. Itz. hoz aut oiuz doctor
 nī pellops dicere cās volēs pueniēter ait cācrū aq̄/
 tile aial esse ac p̄tradocere moris a rabido cane q̄b^o
 mor^o est se occupatus a rabiosissima passione q̄sobzē
 ⁊ metuunt

*In morbu raris
 rabidi*

Modus can/
 cros adurēdi

⁊ metuunt aquā cācros vero fluuiales nō marinos
 puenire dicebat eo q̄ ppter admixtionē salis aialia
 marina siccataissima etiā nō seruauerūt diligere p̄tra
 rietatē q̄ ad rabiē ⁊ dicente sibi cur ⁊ igit̄ oīa aialia
 degētia in aq̄ potabili p̄ferūt sicut ⁊ cācra: ait qz silez
 p̄parationē cācra recipere nequerūt: his ⁊ .n. adu/
 stis cinis exiccatus effectus p̄sumit ⁊ dissipat insit
 virtus mordentiū hec qdē p̄ferebat pellops p̄mit/
 tens ⁊ oñdens se scire vniuersoz cās. Ego aut̄ mihi
 persuaderē in primis me scir̄ certissime nō accepto
 persuadere p̄ximis nec pellops sermonē vt vez ac
 ceptauī crebras p̄ditiones h̄ntez imo cācros quoqz
 reos iuxta p̄prietatez totius sube. p̄desse eo qz cā ne/
 mo vsqz eis fuerit mortu⁹ ⁊ hec est cōfirmāda scia.
 Et nos sumus experti p̄tra morsuz canis rabidi ra/
 dicē gētiane q̄si vt dictū est oī mane sumat̄ ex ea. 3. j.
 myrrhe. 3. j. pulueris cācroz fluuia. 3. ij. cum vino.

Cap. 3. De punctura scorpionis.

Audauerunt antiq̄ tractātes de pūctura scor/
 pionis florē ⁊ semē affodilloz cū rob bibita ⁊
 dixerūt p̄ferre iuuamēto magno. **S**ilr quoqz di/
 xerunt detur in potu radix cologntide vsqz ad. 3. j.
 est in hoc casu mira medicina: ⁊ silr etiā trita posita
 sup̄ loco. **E**go at̄ dico qz stercoz afini comedētis
 senū qz sit siccū mixtū cū vino ⁊ bibitū p̄fert valde
 corpib⁹ rusticoz. **E**t dixerūt qz semē lapatiū agre/
 stis maximū sit remediū: ita qz et̄ si bibat: punctura
 nō nocet. **E**t absinthiū mirabile est in hoc casu.
Et kirā dūs dixit figs a scorpione pcussus fuerit
 ⁊ dixerit i auricula afini qm̄ scorpio me pcussit sana
 bis: ⁊ afin⁹ mozief. **E**t dixit qz cerebrū galline cū
 vino bibitū sanat morsos a scorpione. **E**t dixit qz
 lūbrici terre suppositi morsui sanāt. **E**t dixit can
 cri flu. cocti ⁊ bibiti cū lacte caprino sanāt ⁊ silr ara
 nee. **E**t Ras. dixit mustella supposita p̄fert nimiu3.

Q

Affodillus.

Radix colo/
 quintide.

Succ⁹ afini.

Lapatū agre
 ste.

Absinthium.

Remediū su
 persittosum.

Cerebruz gal
 line.

Lūbrici terre
 Cancri flu.

Mustella.

fugat? velle ex sustinuatione sulphuris et alioz
Et alioz et c. q. linitur Tractatus Tertius. ex altera
aut furore nialne
no app' quat

Scrapulum.
Ameos.
Andacocha.

¶ Et dixit qd cancri siue fluuiales sint siue marini
valde pferunt cocti z bibiti cuz albedarungi morsus
scorpionis. Est aut albedarungi spes basilici hntis
flore rub. qd approximata scorpionum illum interficit.

¶ Serapinū aut approprietate pferit pature eius.
¶ Si aut decoctio ameos sup loco ponat statiz tol
lit dolore. **¶** Idem aut facit decoctio andacochæ z
est trifoliū z maxime decoctio seis eius: nā statiz tol
lit dolore. Et Au. dicit qd si sup membro sano fundā
tur dolores faceret z mordicationē. **¶** Cōfert aut z

Semen citri.
maiorana zc.
Cartamus z
quid sit.

¶ semē citri bibituz cū vino subtili aut in loco linitū.
¶ Emplm quoqz factū ex aceto z maiorana pferit.

¶ Et dixerūt d cartamo qd folia z fruct' cartami sil
uestris teneant in ore z donec aderūt dolor nō erit z
cū abijciēt reuertet. Est aut cartamus crocus ortu
lanus cuius flore tingit syricum. **¶** Erradicat aut
morsuz eius taphia cuz aceto suplinita. **¶** Cōfert et
lac ficus vulneri superinūctū. **¶** Et dixerūt qd mus
domestic' scisus suppositus est tyriaca ei'. Et Gale.
dixit pferit illi. Et Ras. dixit sedat dolore. **¶** Et di
xit teratur idē scorpio z superponat loco: sanat.

Taphia.
Lac ficus.
Mus.

¶ Capitulum. 4. De morsu serpentis.

Scorpio.

Lac ficus sil.

¶ Morsuz aut serpētū multū dicūt pferre lac
ficus siluestris suplinitū z nō solū in hoc: sed
et in puctura oīuz hmiuz venenosoz. Idē aut facit
z succ' extremitatuz ei' viridiū qn in vere colligit z
exicat z vsui reseruet. **¶** Dentes quoqz hoīs mor
tus triti aut vsti z superpositi pferūt. **¶** Si et semi
nis agni casti vsqz ad 3. j. bibat pferit. **¶** Et cinis et
vinacie est tyriaca eius. **¶** Si ponat recens pellis
capre super loco attrahit ad se venenū. **¶** Et pferit
sifr steruus eius cū aceto coctū z bibitū. **¶** Si etiā
locus liniat cū butyro aut cū pice cōfert. **¶** Et di
cunt scindat ipse serpens z superponat loco sedat
dolorē. **¶** Et dixit kirādus qd cerebrū galli cū cōdi

Dens hoīs
morsus.
Semen agni
casti.
Cinis vinacie
Pellis recēs
cap z steruus

Serpens.
Cerebrū galli.

to bibitum morsus serpentis adiuuat. **¶** Et dixit q
san. anatis calidus aut ficcus cū vino bibitus eos q
ab et hidua al' ethiduo sunt mori sanat. Sit aut pa/
ludestrus anas si est possibile. **¶** Et dixit Ras. vir/
ga cerui desiccata v3 omni patiēti morsum viperaz
si ei detur. Et dicit etiā q si superfundat loco dicto
tarifilon. i. andacoche siue trifolij statim dolorē tol/
lit. Si aut super mēbro sano effunderet idēz faceret
ret q morsus serpentis. **¶** Et dixerunt etiā q lactu
ca asini emplata z bibita multū pfert. **¶** Aleū etiāz
bibitū. cum vino cōfert. **¶** Et Gal. dixit q saphy/
rus applicatus loco morsus: confert.

¶ Caplm. 5. De oibus alijs moribus z similibus.

Nos dicemus cōpendiositate amātes de alijs
moribus breuiter z dico sm antiquoz māda
ta q ad morsus hois emplet locus cū folijs agni ca
sti: z hoc idē cōfert morsui canis. **¶** Stercus hois
emplatū super loco morsus: et hois sanat. **¶** Ec filr
cepe sal mel trita per diē z noctē imposita z demuz
vnguētū nigrū qd scribit in hoc ca. supponat pfert
z hoc idē moribus canis nō rabidi. Contingit fre/
quēter hoies rabiē incurrere z maxime. qn est mor/
sus a cane rabido z nō sanabit. Si ergo tūc aliū mo/
rderet curet ille morsus curatione morsus canis
rabidi. **¶** Ad morsus symie expimēto didici q fabe
masticate subito pferūt z filr ad morsū gatte. **¶** Ad
morsus mustelle ruta comesta bibito vino post ipaz
est tyriaca. **¶** Cōfert aut eisdē emplm factū ex ficu
bus z orobo loco morsus suppositū. **¶** Et Ras. di/
xit q pfert emplm factū ex aleis z folijs sic° tritis z
cimio. Et dixit Gal. q ipsa sibijpsi ē tyriaca. **¶** Ad
morsus lupi: bibant gētiane. 3. ij. aut bibat ex deco/
ctioe calamēti mōtani. Et hic dixit Amech q q vn/
gis sepo renū: leonis vel leporis nō timet ire iter lu/
pos nec accedēt ad eū. Idē dnt de sercoze vtriusqz.

Q 2

San. anatis.

Airga ceruis

Tarifilon z ē
filr an patre.

Lactuca asini
Aleum.

Sappirus,

Ad morsū
hominis.
Agn° castus.
Suer° hois.

Ad morsū
symie z gatte
Faba mastic.
Ad morsū
mustelle.
Ruta.

Ad morsū
lupi.
Gentiana.
Calamēti
mōt.

Ad morſu
lacerte.

Ad morſu
apū & veſpaz
Sierc^o bouis
Serpillum.
Sierc^o capre
Sierc^o canis
Semē mal.

Ad morſu
rutelle.

Ad morſu
araneæ.

Canceri flu.
Cerebrū gal
line.

Ad morſu
formice volā.

Ad pfora
tiones vnguū
aialium.

Ad morſu
canceri pulli
vpupe.

Ad morſu
draconis ma
rini.

Auelana.

Ad morſum lacerte ipſa cuz vrina bibita ſibi ipſi eſt tyriaca. **Ad morſuz apū** & veſpaz ſtercus bo- uis approprietate ꝑfert totius ſubſtantie. **Ad idē** aut ſumat ſerpilli aut. cū ſechiniabi. i. ſiru. acetofō & ꝑfert etiā ſupemplatū. **Et ſtercus** ē capre appro- prietate attrahit ad ſe venenū. **Et hirādus** dixit ſtercus canis cū oleo mixtū eis ꝑfert. **Et nos** ex perti ſumus qꝫ ſem malue qñ cū vino & aqꝫ coquit & modico aceti & ex illa decoctioē bibit ſanat. **Ad morſuz rutelle** teneat locus i aqꝫ calā donec dolor ſe- det poſtea ſumant in potu nigelle. ʒ. ij. & emplet lo- cus cū cinere ligni ficus calce & flore ſalis mixtū cū aqꝫ calā aut bibat ſepe & limat ex lixiuio factō ex ci- nere ficulnee dicto ſupra cap. de cōgelatione lactis & ſanguinis in ſtō. aut bibat ex ſucco folioꝝ mori. ʒ. j. s. **Ad morſuz araneæ** peſſime ēt valent cācri flu- uia. cocti & bibiti cū lacte. **Et Raſ.** dixit cū lacte aſi- ne. **Et dixit** qꝫ cerebrū galline bibitū vꝫ cōtra mor- ſuz araneaz & ſiliuz. **Ad morſuz formicaz** volan- tiū lētacula aqꝫ ſtagni cū aceto ſuperponat & vltꝫ fri- gidiffima moꝝ poſt hec fiat fricatio cū muſcis vꝫ ēt hoc vltimū pūcture veſpaz : ſed ad aliaz formicaz morſuz friceſ locus cū oleo & cinere aut ſugeſ locus donec dentes egrediant & eiſdez ſupponat emplm : vꝫ ēt hoc & veſperib^o & apib^o. **Ad oēs pforatōes** qꝫ ſunt ab vnguib^o autū : ſupponat cera pix ſepū & galbanū mixta more vnguētū & vocat vnguētū ni- grū **Ad morſuz cācri** decolent pulli vpupe & in- fundant & fiat ex eis ſup loco emplꝫ. **Ad morſuz** draconis marini & teſtudinis ſulfur mixtū cū vrina hoīs vel ſputo vel oleo veteri & cuz cera ē perutile. **Et ego** in pūctura alioꝝ piſciū marinoꝝ venenofa cū ſputo miſcui & inueni mirabile. **Et ſitr** dico expimēto qꝫ i talibus puncturis auelana maſticata ſuppoſita eſt vtiliſſima ꝑcipue i punctura araneæ ma-

rine. **C**õfert etiã eisdẽ lac piscis q dõr calamarius superposituz loco z est piscis marinus de genere sepium. **C**õd talia etiã est remediũ draco. mari. dixit kurandus sibi ipsi ipse impositus est tyriaca.

**Lac piscis ca
lamarij.**

Cap. 6. De fuga oiu z aialiu z venenosoz.

A qz vĩa regrit potẽtia diuersitates locoz pergrere in quibz forte pũt multa aialia venenosa puerfari vt nullũ nobis appropriari possit. sz fugiat scribã i hoc cap. vlr q sunt illa q oia aialia fugãt venenosa. **C**õcordãt at oes qz si cepe sqille itegrũ sup spẽdat sup limen hostij: oia aialia venenosa dõ domo fugiũt. imo et dixit qz si supligeĩ satis fugat suo odore oes hmes qz rodũt saccos. **C**õdẽ et accidit si ramu agni casti sup domũ z sup lectũ sternãt. **C**õsuffumigatio et scã cũ iunipo oia aialia fugat. **C**õdri ganũ et p domũ z stratũ oia illa fugat. **C**õdẽ aut z pulegiũ z maxie montanũ z sternitũ z suffumigatũ i domo. **C**õsitr aut est dõ abrotano z eodẽ modo sternitũ z suffumigatũ. **C**õsuffumigatio et cũ nasturtio illa de domo expellit. **C**õEt dixit Ras qz si suffumigeĩ domũ cũ pulmone afini fugiũt ab ea vermes. **D**ocet et i nra curia nobili atqz magna tenere grues atqz ciconias z pauo. z alia aialia acũtica quoz e nã talia aialia cape. **E**t sitr gattos z furones z ceruos quos pprie ppria sui natura fugiunt aialia ista. **C**õCapitulum septimum. De fugandis animalibz venenosis in speciali.

Sicut in generali diximz q sunt illa q fugãt aialia venenosa: sic opz in spãli scire illa q ipsa suffumigãt. **D**ico ergo qz suffumigiũ factũ in domo cuz cornu cerui aut capre vngulis aut capillis humanis aut cũ sulfure aut et cũ olibano solo fugat serpẽtes. **C**õdez facit suffumigiũ piels: bdely: z serapim: z fumus et de lignis granatoz ipsos z plurima alioz expellit. **C**õdez sulfur z vngula afini z galbanum

*Vide Leonẽ
baptista de az
Squilla. edificat
vna vna
finc.*

**Agnõ castus.
Juniperus.
Origanus.**

**Pulegius.
Abrotanum
Nasturium.**

Pul. afini.

Suffumigia.

Q 3

*Vidẽ oio Leonẽ baptista de az edificat vna vna
finc.*

Nun dy geyestral zu bezzen stal auff die wisch ist
giff so leffen sint Eractatus Tertius. dy luefr

**Ad mures
effugandos.**

**Angula muli
sinistra.**

**Ad scor-
piones.**

Asa.

Sepū leonis

**Ad pulices
Tribuli marit**

Dicahder.

Xilocarata.

Coriu vrsi.

**Lāpira 7 gđ
si.**

**Sang. hirci
ericij.**

suffumigata faciunt. **¶** Et dixit Amech si suffumi-
ges domū aut curiaz cū pulmone asini mūdas eam
ab oi serpēte z scorpione. **¶** Et Ras. dixit q̄ serpētes
fugiūt odorem cornu cerui. **¶** Et si dissoluat sal armo-
niacū cū aq̄ z deinde irozet domus valde appropin-
quāt serpētes. **¶** Et si de ea in cauernis eoz prohibēciat
moriunt. **¶** Ad mures at̄ interficiunt si cū farina vel
alio cibo delectabili eis det argētū viuū mortificatū
aut ēt plūbu z vstū vel squama ferri vel gallia vl̄ ele-
borus niger vel realga. **¶** Et si suffumiget domus cū
atramēto fugiūt oēs. **¶** Et dixit Amech q̄ suffu-
miget cū vngula muli al̄ asini sinistra oēs fugiūt z si
cipiat z excozet facies ei⁹ z sinat abire oēs d̄ domo
fugiūt. **¶** Scorpiōes fugāt si plures ex eis capiant
z dom⁹ suffumiget ex eis z oēs fere h̄mes fugiūt ex
suffumigio ex ipsis pprijs z moriunt sicut dix. Ras.
¶ Asa ēt dissoluta in aq̄ z irozata p̄ domū nō sinit
iplos appropinquare ad loca q̄ irozata fuerunt. **¶** Et
dixit si ex asa vl̄ alchitrā linias eoz forania nō egre-
dient vlteri⁹. **¶** Et di. Ras. q̄ sepū leonis suffumi-
gatū vl̄ i loco retētū lupos fugat. **¶** Et si hō eo vngat
mixto cū alijs vt eoz sapor exuberet nō appropin-
quant sibi lupi nec alia rapatia nec ēt domui ex hoc
inūcte. **¶** Pulices fugant si coquāt tribuli marini
z ex eoz decoctōe dom⁹ spargat. **¶** Idem aut̄ opat
decoccio oleādri: nam eos fugat z interficit. **¶** Idē
etiā efficit decoccio xilocarate p̄ domū sparsa. **¶** Et
hirandus dicit q̄ coriuz vrsi fugat pulices a loco in
quo ē positū. **¶** Et ēt dixit siqs ponit i pavimento
dom⁹ vbi sunt pulices lampirā fugiēt. **¶** Et aut̄ lam-
pira vermiculus volans q̄n̄ similis musce lucēs de
nocte in estate. **¶** Et scriptū est in scientia ista q̄ si
souee fiant in medio domus z ipleant sanguie eritū
vel hirci oēs pulices currūt ad locū illū z silr̄ inun-
gat baculus ex dicto sanguie z ponat in medio loca

ad expellendū pulvis semine coriandri bulbatū i aq̄ et
allegat. De pūctu. z mor. venenosoz. long. in IIb. aq̄. illa

mere oēs ascendūt sup illo baculo z est Ras. Qui
dā dicūt q̄ idem facit pinguedo eritij cocti vel falsi
baculo illimita. ¶ Et ē dixit Ras. q̄ si dealbet do/
mus vel curia cū calce mixto cū cōdasi vel opio nō
ingredient musce. ¶ Et ē dixit si i domo detes ca
nini lupi z cauda eius sint sepulta nō intrabunt i ea
musce. ¶ Cimices fugant cū fumigio facto ex nu/
ce cipissi. Idē aut facit suffumigatio facta cū stercore
bonis. ¶ Et fugat ēt cimices z scarabeos suffumi/
giū factū ex attramēto vel nigella. Et si corp⁹ ex eis
inungat nō nocet morsus sui. ¶ Et dixit Amech
stelio nō igredit demū i q̄ ē zafranū nec i loco i quo
est colognitida. ¶ Et dixit Ras. si pilus equi liget
ad ostiūz nō igrediunt culices quādiu ligatus erit.
¶ Et si locus suffumiget cū cornu cerui z vngui/
bus cap fugiūt ab illo loco culices. ¶ Ad musce fugā
tur ex odore arsenici citrini: imo h̄z Amech si dissol/
uat i lacte nō cadet sup eo musca qn moriat. ¶ Et
suffumigiū factuz ex olibano eas neccat. ¶ Et si ele
borus niger i aq̄ coquat z spargat domus interficit
illas. ¶ Formice fugant ex alchitrā z sulfure z assa:
imo z odor sulfuris perunit oēs q̄ illum recipiunt.
¶ Si colognitida muscet z si aliqd ex eis i forami/
bus eorum mittatur morientur. Et si ex eis linian/
tur eorum foramina nō egredientur inde. ¶ Et di/
xit Amech si ex stercore vace cum aceto liniatur lo/
cus aliquis formice non ascendunt. ¶ Et Ras. di/
xit si vespertilio ponitur super ostio formicarum nō
egredientur formice. Idem facit cor eius.
¶ Et dixit q̄ qn caules z assa fetida pūciunt i eoz
foramine peunt. ¶ Et dixit si iungat radix arboris
felle bouino nō accedet ad eaz formice. ¶ Et si mē
trunata circūdet area nō intrabūt formice area. ¶ Et
dixit q̄ formice peunt ex odore eaz obustaz. ¶ Lo/
ciste ēt fugant de sacbis vbi timent ne illa destruāt

Dens canin⁹
z cauda lupi
¶ Ad cim/
ces nux cipissi
Sterc⁹ bonis

Nigella.
¶ Ad stelio/
nes.
zafranum.
Colognitida.
Pili equini.
Cornu ce. z cc.
¶ Ad musce
fugandas.
Arsenicum.

Olibanū.
Elebor⁹ nig.
¶ Ad formi/
cas.
Sulfur.
Alchitrā.
Assa.
Colognitida.
Sterc⁹ vace.

Vespertilio z
cor eius.
Caules.
fel bouis.
Bēstrnata.
formice con
buste.
¶ Ad locu/
sas.

Tractatus Primus.

Eruca
Siliqua lupi
nozum.
Locuste con
buste.

si eruca z siliqua lupinoꝝ ifundant in aqua z p loꝝ
 cuz segetū vel p domum spargat. ¶ Et suffumigiū
 etiam factum ex altea z stercore bouis illa fugat.
 ¶ Et dixit Rab. qd fumus factus ex istis cōbustis
 per domum vel segetes illa fugat z necat.

¶ Sermo .5. De decoratiōe z p̄tinet octo tractat^o.
 ¶ Trac. i. De pulcrificanda facie z cuti totius coz/
 poris. z est vnum caplm.

Qz primū qdē dicemus q̄ sunt illa
 q̄ facie z cutē clarificant
 tā scripta p veteres q̄z p nos expta pulcher
 rima demū ꝑo ad oēz sedationē tollendaz veniem^o
 z dixerūt qdā qd ad colorā facie multū facit yfop^o
 z maxie illimit^o cū cartamo z ita q̄cūq; dñr de facie z
 de cute toti^o corpis intēdant z eodē mō appropima
 ta sibi. ¶ Qd̄ ē facie mūdificat z maculas aufert ē
 inūctio facta cum sinapi mixta cū melle z adipe aut
 cū melle z cera. ¶ Dilucidat aut facie caro mellōis
 vna cū semib^o tritis trita. ¶ Qñ ē terit^o cū farina or
 dei vel cicer^o z i sole siccat de ide itez terit^o z cū ea fa
 cies lauat imo z cicer linitū z comestū bonū colorē
 efficit. ¶ Facie etiā clarificat radix acori z ē gladio
 lus. ¶ Valde ē colorē bonū facit vsus lactis z pro
 prie cū zuc. z pprie in milieribus. ¶ Lorio ē faciei
 facta ex decoctiōe lupinoꝝ coctoz vsq; ad eoz dis
 solutionē facie albificat z oēz maculā abstergit a cu
 te. ¶ Radix quoq; lilij mūdāt facie abluēdo z ter
 saz redēdo: z remouet ptractōes z rugas ei^o. ¶ Et
 nos illas sedam^o cū vngueto nro qd̄ ē. R. radice li
 lij olei de amigdalīs amarīs z cerā q̄ sufficit fiat vn
 guētū. ¶ Et nos ponētes nra expta dicim^o: sumas
 farine simulaginee farine ordei ciceris albi farine far
 baz amigdalaz dul. dragagati añ. 3. ij. radice vit^o z al
 be. 3. j. s. fiat trocisci cū albu. oui cū. er go vis vsuz li
 ne vñū ex eis cū aq̄ ordei dissolutū sup facie z dimi

Yfopus.

Ero mellōis

Ucer.

Radix acori.

Lac.

Lupini.

Radix lilij.

**Enguentum
 nostrum.**